

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Извештај о Job Shadowing мобилности Посматрање на радном месту

Место реализације:

Istituto Comprensivo 3 "Carducci - King",
Via Aldo Moro, 80026 Casoria, Напуљ, Италија

Трајање: 5–16. мај 2025. године

Учесници:

- Др Ненад Миладиновић, професор енглеског језика и заменик директора, Основна школа „Трећи крагујевачки батаљон“, Крагујевац, Србија
- Мр Слободан Живановић, директор школе, Основна школа „Трећи крагујевачки батаљон“, Крагујевац, Србија

Мобилност – Посматрање на радном месту (Job Shadowing) - реализована је у периоду од 5. до 14. маја 2025. године у школи Istituto Comprensivo 3 "Carducci - King", Via Aldo Moro, 80026 Casoria, месту у метрополитанском подручју Напуља. Домаћинска установа обухвата три нивоа образовања — вртић, основну и нижу средњу школу — и пружа образовање за више од 920 ученика, са 165 запослених. Настава се одвија у једној смени, од 08:00 до 14:00 часова. Програм мобилности био је прилагођен да понуди увид у школско руководство, реализацију наставног програма, образовне иновације и стратегије за укључивање ученика у образовни процес у италијанском образовном систему.

Циљеви мобилности

Главни циљеви мобилности били су посматрање и анализа структуре, политика и свакодневног функционисања једне италијанске комплетне школе, као и размена добрих пракси у области школског руковођења, организације, наставе и добробити ученика. Мобилност је такође имала за циљ унапређење интеркултуралних компетенција и продубљивање упоредног разумевања европских образовних система. Посебно значајан циљ био је јачање сарадње између српских и италијанских образовних установа и стицање нових методолошких и педагошких стратегија које се могу применити у српском контексту.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ДАН 1 – ПОНЕДЕЉАК, 5. МАЈ 2025.

Први дан започео је званичним представљањем програма мобилности и обиласком школе који је водио директор, господин Ђовани Буонокоре. Том приликом обишли смо школску инфраструктуру: учионице, специјализоване просторије (за музику, науку, ликовно, дизајн), административне канцеларије и просторе за рекреацију.

Уследио је структурирани разговор са директором Буонокореом, са фокусом на школски менаџмент — организацију запослених, буџетирање, канале комуникације и процесе

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

доношења одлука. Разговор нам је пружио вредан увид у колаборативно лидерство и модел расподељене одговорности. Посебно нас је импресионирала транспарентна комуникација између управе, наставника и родитеља.

Стекао се јасан увид у то како институција са више нивоа образовања интегрише административне и педагошке функције, обезбеђујући континуитет од вртића до ниже средње школе. Разумели смо важност свакодневног ангажовања директора у педагошким активностима и њихове видљивости у школском животу, што доприноси јачању односа са ученицима и особљем. Такође, разматрали смо значај увођења тимова за руководство у циљу повећања ефикасности и ангажованости особља у процесу развоја школе.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Поподне је било резервисано за културни обилазак историјског центра Напуља, са посетом значајним верским и културним објектима: Дуомо ди Санта Марија Асунта, Црква Ђезу Нуово и комплекс Санта Киара. Ова активност нам је омогућила да стекнемо увид у интеграцију историје и грађанског васпитања у наставне планове.

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

ДАН 2 – УТОРАК, 6. МАЈ 2025.

Одржан је разговор са заменицама директора, госпођом Маријом Аном Тучило и госпођом Антонелом Де Сантис. Теме су биле организација школе, логистика, подршка наставницима, италијански школски календар, распоред часова, управљање ресурсима и ваннаставне активности.

Уследила је презентација италијанског образовног система — његове фазе, критеријуми оцењивања, инклузивна политика и процес запошљавања наставника. Упоредна анализа са српским системом отворила је простор за дискусију о структурним и културним разликама у приступима образовању.

Оно што нас је посебно инспирисало јесте флексибилност наставних планова у Италији, нарочито у предметима као што су грађанско васпитање и веронаука, који се прилагођавају културном контексту локалне заједнице. Учили смо и ефикасност коришћења школског софтвера за креирање распореда, што разматрамо за примену у нашој школи. Посебно су нам били значајни примери аутономије, тимског рада међу наставницима и интеграција међупредметних тема, што ћемо настојати да унапредимо и у нашем окружењу.

Послеподневни обилазак замка Castel Nuovo, трга Piazza del Plebiscito и галерије Umberto I допринео је разумевању политичке историје Италије и Напуља.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ДАН 3 – СРЕДА, 7. МАЈ 2025.

Овај дан био је посвећен посматрању наставе италијанског и енглеског језика. Прво смо присуствовали часу италијанског језика код наставнице госпође Виторије Ди Мауро, који је био намењен ученицима другог разреда ниже средње школе (11–12 година). Тема часа били су одређени и неодређени чланови, уз вежбе понављања, заједничке примере и квиз на платформи Wordwall.

Следећи час енглеског језика, који је водио господин Розарио Јојо, укључивао је рад на паметној табли, разумевање текста и анализу предвођену ученицима.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Учили смо ефикасну употребу дигиталних платформи за формативно оцењивање, што је допринело не само евалуацији већ и повећању мотивације ученика. Препознали смо значај постепених корака у граматичком учењу и важност повратне информације у реалном времену. Све ово нас је подстакло да преиспитамо сопствену праксу и нагласимо потребу за интеркултуралном комуникацијом и већом аутономијом ученика у настави језика.

Културни део дана био је обилазак музеја Капела Сансеверо, где смо анализирали спој језика, уметности, митологије и регионалне културе као облика језичког идентитета.

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

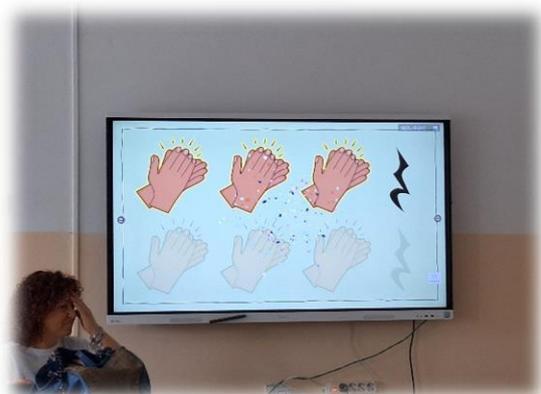

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ДАН 4 – ЧЕТВРТАК, 8. МАЈ 2025.

Посматрали смо више часова у области СТЕАМ-а. Час музике код наставнице Марије Русо представио је композиторе средњег века и ренесансе кроз телесну перкусију и свирање клавира уживо, након чега је уследио квиз.

На часу историје уметности, који је водио наставник Франческо Торалдо, ученици су радили презентације и учествовали у погађању познатих слика, чиме се развијала визуелна писменост.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

На часу природних наука, наставница Роса Конте обрадила је тему *Земљиног система*, комбинујући теоријска знања са актуелним еколошким питањима, подстичући ученике на размишљање у више дисциплина.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ове активности пружиле су нам увид у то како интеграција уметности у предмете као што су наука и историја утиче на развој холистичког и критичког мишљења код ученика. Играње улога, квизови и музичке активности повећали су ангажовање ученика и допринели дубљем разумевању. Ово нас је подстакло да размотримо примену сличних стратегија у настави науке и уметности у Србији, у циљу унапређења креативног и интердисциплинарног приступа учењу.

Разјаснили смо најважније увиде стечене током мобилности и дефинисали конкретне планове за примену, као што су: развој свеобухватне стратегије за интеграцију STEAM приступа, укључивање вештачке интелигенције у ученичке пројекте и унапређење улоге ученичких већа у оквиру инклузивних пракси. Такође, ојачали смо професионалну мрежу наставника широм Европе, што је допринело проширењу перспектива и отварању нових могућности за сарадњу.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Обилазак замка Кастел Сант'Елмо омогућио нам је да разговарамо о архитектури, урбаном развоју и очувању културне баштине, као практично проширење наставних садржаја тог дана.

ДАН 5 – ПЕТАК, 9. МАЈ 2025.

Овај дан био је посвећен посматрању наставе која интегрише вештачку интелигенцију (AI) у образовни процес. Током часа техничког и информатичког образовања, наставница Роза де Марија представила је концепт пирамиде исхране и задала ученицима задатак да, уз помоћ AI алата, генеришу дневне планове здраве исхране. Ученици су активно користили AI како би персонализовали своје излазе у складу са прехранбеним навикама и нивоима физичке активности.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Овај сусрет нам је омогућио вредно искуство у вези са практичном применом AI у образовању, нарочито у контексту унапређења дигиталне писмености и подршке персонализованим путевима учења. Дискусије и демонстрације допринеле су нашем дубљем разумевању етичких питања у вези са употребом података ученика, као и инспирисале почетак развоја циљаних модула медијске писмености у оквиру нашег школског контекста. Посебно нас је мотивисао потенцијал ученичких пројеката који користе AI алате на креативан начин за решавање реалних проблема, подстичући иновацију, одговорност и критичко мишљење.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

У поподневним часовима учествовали смо у полудневном излету на острво Капри, где смо истраживали биологију локалне флоре и фауне, у вези са Циљевима одрживог развоја Уједињених нација. Ова активност на отвореном простору показала је како се природне науке могу обогатити кроз имерзивна окружења за учење.

ДАН 6 – СУБОТА, 10. МАЈ 2025.

Главна тема дана била је предузетништво у образовању, које је истражено кроз интерактивне радионице и практичан пројектни рад. Учесници су учествовали у сесијама осмишљеним за развој предузетничког начина размишљања у оквиру различитих наставних предмета, укључујући активности попут групног решавања проблема и разраде идеја.

Једна од истакнутих иницијатива била је радионица коју је водила наставница Марија Ана Тучило, са ученицима основне школе. Радионица је обухватила израду грнчарије, украшавање, припрему земљишта, садњу парадајза и на крају – продају израђених саксија.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ова свеобухватна активност демонстрирала је како се креативност, еколошка свест и основни пословни концепти могу интегрисати у рано образовање. Посматрања су указала на вредност искуственог учења у подстицању аутономије и иновација. Исходи дана укључили су пројектно оријентисану наставу, развој свести о предузетничкој педагогији и конкретне идеје за иницијативе које воде ученици. и дисеминацију.

Поподневна активност на отвореном била је културна посета Паестуму, где су учесници истражили древне грчке храмове.

ДАН 7 – НЕДЕЉА, 11. МАЈ 2025.

Цео дан био је посвећен упознавању са историјским и културним наслеђем Рима, са посебним акцентом на римску антику, уметност, модерну историју Италије и религију. Током вођене туре, учесници су посетили неке од најзначајнијих знаменитости „вечног града“, укључујући Колосеум, Римски форум, Споменик Виктору Емануелу II, Терме Каракале, Циркус Максимус, Пјацу дел Пополо, Пјацу Навону, Пантеон, Шпанске степенице и Базилику Папале ди Санта Марија Мађоре.

Кроз директан сусрет са овим историјским локалитетима, учесници су стекли дубље разумевање римске цивилизације и њеног трајног утицаја на европску културу и образовање. Посматрања су истакла повезаност између античке архитектуре и грађанског идентитета, као и континуирано присуство Рима као културног и политичког средишта. Резултати дана обухватили су унапређену историјску писменост, побољшано интеркултурно разумевање и способност контекстуализације образовања о културној баштини у наставне планове и програме. Активност на отвореном била је једнодневна екскурзија кроз централни Рим, која је додатно ојачала групну кохезију и подстакла рефлексивни дијалог о очувању културног наслеђа.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Други део дана био је посвећен истраживању духовне и уметничке димензије Ватикана, са посебним освртом на улогу религије и уметности у италијанском друштву. Учесници су посетили Базилику Светог Петра, једно од најзначајнијих верских места на свету, где су имали прилику да уживо виде ремек-дела ренесансне архитектуре и скулптуре. Посета је додатно обogaћена обиласком замка Сант Анђело, који је пружио историјски контекст у вези са верским и политичким трансформацијама у Риму.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Учесници су дискутовали о значају религије у формирању друштвених вредности и етичког образовања. Исходи посете укључили су проширено разумевање религијске уметности као средства комуникације и образовања, као и увиђање Ватикана као културног и духовног средишта. Ова активност на отвореном омогућила је смисаону рефлексију о интеграцији религије и историје у образовне праксе, посебно у настави хуманистичких наука и грађанског васпитања.

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

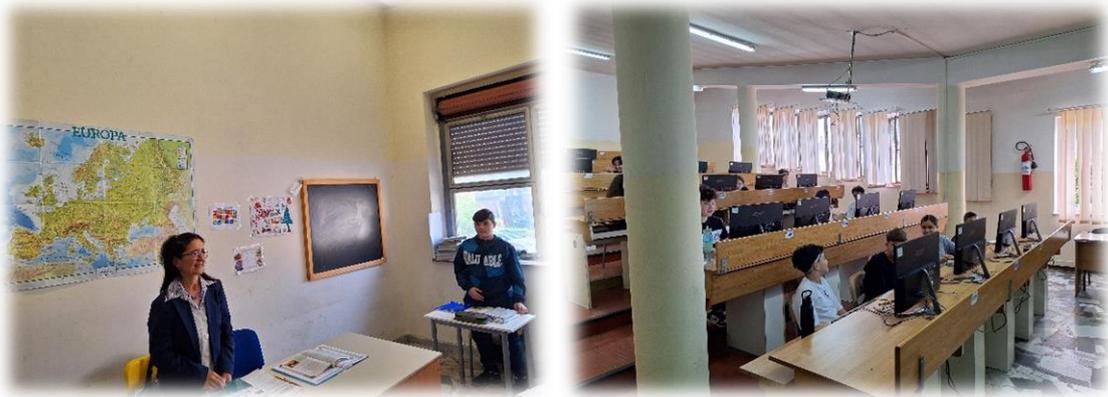

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ДАН 8 – ПОНЕДЕЉАК, 12. МАЈ 2025.

Овај радни дан био је посвећен анализи процеса институционалног самовредновања, уз акценат на механизме осигурања квалитета и интерне процесе развоја унутар италијанског образовног система. Учесници су учествовали у структурисаном интервјуу са школским тимом за самовредновање, током ког су истраживане различите методологије процене, механизми повратне информације и стратегије за континуирано унапређење.

Запажено је да италијанске школе нису законски обавезне да спроводе формално институционално самовредновање, већ приоритет дају подучавању ученика како да самостално процењују сопствени напредак на крају сваког часа или школског дана. Подељени су бројни ефективни наставни поступци које су учесници изразили жељу да примене у сопственим установама.

Главни исходи дана били су свеобухватно разумевање формативног самовредновања, повећана способност за подршку ученичкој агенцији у учењу и идентификација адаптабилних алата за процену.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Од укупно 165 наставника, 40 ради пуним радним временом са ученицима са сметњама у развоју. Сваки од ових наставника додељен је једном ученику, којем пружа индивидуалну подршку и негу током читавог школског дана. Ученици који припадају инклузивним групама учествују у редовним часовима заједно са вршњацима, а у складу са индивидуалним потребама добијају прилагођене задатке или додатну подршку како би њихово учешће у настави било смислено и активно.

Наставници су поделили примере из свакодневне праксе, као што су: разлагање сложених задатака на мање кораке, употреба визуелних помагала и тактилних материјала ради бољег разумевања, као и омогућавање ученицима да знање покажу на различите начине. Посебно је наглашена важност блиске сарадње са наставницима, логопедима и

психолозима у циљу креирања подстицајног и инклузивног окружења прилагођеног индивидуалним способностима и напретку сваког ученика.

Активност на отвореном за овај дан била је посета Ботаничкој башти у Напуљу, која је понудила прилику за истраживање образовања о заштити животне средине и упознавање са локалним биодиверзитетом у неформалном контексту учења.

ДАН 9 – УТОРАК, 13. МАЈ 2025.

Тема овог дана била је толеранција и превенција вршњачког насиља, у складу са ширим циљем неговања инклузивног и емпатичног образовног окружења. Радионице су користиле интерактивне методологије, укључујући игре улога, групне дискусије и анализу случајева, што је омогућило учесницима да кроз сарадњу истраже реалне ситуације повезане са школским насиљем и дискриминацијом.

Сprovedено је и посматрање наставе у другом разреду ниже средње школе (ученици узраста 11–12 година), коју је водила наставница Виторија Ди Мауро, где су приказане инклузивне наставне праксе. Сесија је подстакла размену практичних алата за решавање конфликта, медијацију међу вршњацима и развијање емпатије.

Исходи дана обухватили су унапређене компетенције учесника у борби против вршњачког насиља, креирање прелиминарних акционих планова за промоцију толеранције и јачање посвећености добробити ученика.

Поподневна активност на отвореном укључивала је посету Националном археолошком музеју у Напуљу, где су учесници истраживали античке артефакте и разматрали како културно наслеђе може послужити као средство за унапређивање друштвене кохезије.

ДАН 10 – СРЕДА, 14. МАЈ 2025.

Примарни фокус овог дана био је на социјално-емотивном учењу (SEL), које је истражено кроз серију искуствених радионица, размену међу вршњацима и дискусије засноване на сценаријима. Учесници су учествовали у колаборативним вежбама усмереним на развој самосвести, емоционалне регулације и међуљудских вештина. Посебна пажња посвећена је стратегијама за интеграцију SEL концепата у свакодневну наставну праксу.

Посебно значајна сесија била је радионица коју је водио наставник Розарио Јојо, на тему вршњачког насиља и родних питања, током које су учесници били подстакнути да испитају повезаност емоционалног здравља и изазова везаних за идентитет у образовном контексту.

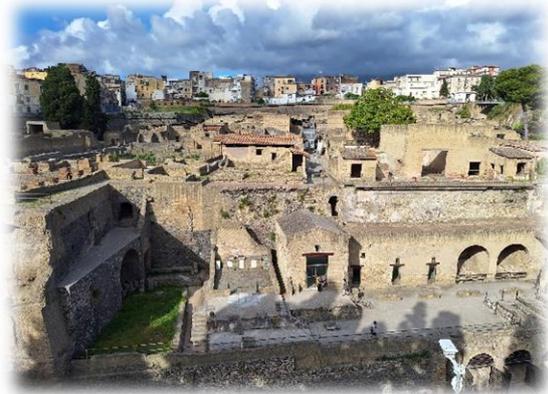
Кључни исходи дана били су: развој применљивих стратегија за подстицање емоционалне интелигенције, повећање капацитета учесника за препознавање и одговарање на емоционалне потребе ученика, као и проширење професионалних ресурса везаних за примену SEL приступа.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Дан је завршен културном екскурзијом на археолошка налазишта у Помпеји и Херкулануму, што је омогућило развијање емпатије и разумевања кроз призму историјских трагедија.

Последњи дан био је посвећен рефлексији, евалуацији програма и додели сертификата. Кроз структурисане сесије за рефлексију, евалуационе обрасце и групне дискусије, учесници су синтетизовали своја искуства, поделили личне увиде и пружили конструктивне повратне информације за будуће мобилности.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Процес евалуације омогућио је учесницима да идентификују кључна поља професионалног раста, препознају вредност међународне сарадње и формулишу конкретне планове за примену нових пракси у својим школама.

Свечана додела сертификата означила је успешно окончање програма мобилности.

Кључни исходи дана били су: консолидација учења, формално препознавање професионалног усавршавања и генерисање иновативних идеја за наредне иницијативе.

ЗАКЉУЧАК

Ова мобилност и посматрање на радном месту били су трансформативног карактера за тим наставника из Србије. Имали смо прилику да посматрамо иновативне методе наставе, разумемо структурне разлике и ангажујемо се у смисленом дијалогу са италијанским наставницима. Ова размена није само обогатила наше професионалне компетенције, већ је и потврдила нашу посвећеност изградњи модерне, инклузивне и на ученике усмерене школске културе у Србији.

Радујемо се што ћемо ова знања и искуства поделити са колегама, применити најбоље праксе у свом школском окружењу и наставити да градимо мостове кроз међународну сарадњу и учење током читавог живота.

Као најзначајнији исход ове сарадње издваја се велико интересовање италијанске школе да у наредној школској години посети нашу институцију у оквиру Erasmus+ програма кроз посматрање на радном месту – Job Shadowing. Њихов циљ је да се упознају са организацијом и управљањем нашом школом, као и да размене професионална искуства и наставне праксе са нашим наставним особљем.

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.